

PŁOMJO

PUĆNIK PO DIGITALNYM SWĘĆE

– dźěłowe łopjena

RUĆNIK K WUŽIWANJU DŽĚŁOWYCH ŁOPJENOW

W zaštych lětach su šulske wjednistwa zhromadnje z wučerjemi spisali medijowe koncepty za přesadjenje žadanow k digitalizaciji na šulach, k potrebjce digitalnych nastrojow a dalekubťanjam.

Fachowi poradźowarjo zaběraja so z narokami we wučbnych planach k přesadženju zaměrow digitalizacije.

Za přesadjenje pak je nimo wotpowědnych digitalnych nastrojow trěbny wučbny material.

W mnohich zaštych wudaćach »Płomjenja« smy nadešli mnoho rozjasnjowacych tekstow k najwšelakorišim temam digitalneho swěta, kotrež je napisał Michał Cyž. Tute teksty je studijo LUCIJA w januarje 2025 w zběrce z mjenom »Pućnik po digitalnym swěće« wudało.

Na zakładze zběrki sym zestajala dźěłowe łopjena za šulsku wučbu w serbskej rěči.

Wučerjam steji k spjelnjenju wučbnych nadawkow z tym nětko material k dispoziciji, kotryž skića jónu wobšěrne rozjasnjenja we wjazanej zběrce a k tomu so hodźace dźěłowe łopjena.

Dźěłowe łopjena steja we word formaće na internetnej stronje Rěčneho centruma »WITAJ« a hodža so po potrebjce přestajeć, wudospoćnić, za wotpowědnu wučbnu hodžinu skrótšić, atd.

Jelizo maja šule hišće dalši hižo nadžěłany material na tutu temu, by rjenje było, hdyž bychu tutón tež za wuwučowanje k dispoziciji stajili.

Felicitas Kralowa

Fake abo fakt ????

Často wužiwamy informacije ze syće. Su pak tute přeco wěrne? A kak to přepruwujemy?
Kak spóznamy tžě a poťwěrnoće?

1. Rozlož, što su fake news!

2. Fake news – kotre druhe synonymy za to znaješ?

3. Sy snadź hižo w rjadowniskim chaće abo we wšelakich kanalach w syći dubiozne wideja připóštane dóstať/a? Abo sy posty widžať/a, kotrež njedowěrliwje skutkowachu? Wo čo so tam jednaše?

4. Kak so zadžeržiš, hdyž dóstanješ spodziwny post abo widejo?

5. Što činiš, prjedy hač tajkile post dale sćeľš?

6. Kotru radu daš druhim za tajke pady? Napisaj někotre prawidła k prawemu wobchadej z tajkimi postami.

7. Čehodla so fake news šěrja a su tak wuspěšne? Kotre wotpohłady maja wotpóstarjo? Diskutujće wo tym w skupinach.

8. Rozmysluj wo slědowacych prašenjach:

- ▶ Sy tež hižo raz blady šěrił/a? Su někomu škodźeli? Što wo tym džensa myslíš?
- ▶ Je tebi znate, zo dawa někajki widejo abo posting, kotryž bě wjedł k zwadže w rjadowanskim chaće?
- ▶ Kotre dubiozne přinoški, wideja abo posty ty wšědny dzeń maš?
Móžeš sej tež wo tutych screenshot sčinić a potom w rjadowni abo skupinje diskutować.

9. Kak strašne su fake news woprawdže? Nadžětaj sej argumenty, hromadź fakty a přemysluj sej prašenja za zhromadnu debatu w rjadowni na tutu temu.

10. Kak móžeš tžě a poławěnosće w syći zwěšćić? Zestajejće sej zhromadnje mind map, kotruž móžeće při zwěšćenju tžow a poławěnosćow wužiwać.

- ▶ **Přemysluj:** Je to scyła móžno?
Hodži so to logisce rozjasnić?
- ▶ **Hladaj dokładnje:** Wupada tutón post abo artikl profesionelnje?
- ▶ **Stej prawopis a gramatika korektnej?** Je přinošk aktualny?
- ▶ **Přečitaj sej dokładnje:** Je nadpismo nadměru přehnowane?
Hodži so wobsah teksta k nadpismu?
Štó je tekst pisať?
Mjenuja so žórła? Dawa w žórtach impresum?
- ▶ **Wužiwaj pytanske mašiny, zo by so wo prawosći teksta zawěšćit.**
Što praja druhe medije k tomu?
Tež wobrazy přepruwować!!!

**11. Wzmi sej tekst z »Pućnik po digitalnym swěće« a čitaj tekst na stronje 10/11.
W nim chowaja tři fake news. Kotre to su?**

12. Što su deepfakes a kak strašne su? Informuj so a potom so w skupinje wo tym rozmołwjejće.

13. Hdyž sy nadawki spjelniť/a, formulujće zhromadnje facit k temje: Fake news.
